

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor,

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 august 2019, în cauza penală în privința lui

Balcan Gheorghe Xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.12.2018 - 09.01.2019;

Instanță de apel: 21.02.2019 - 14.03.2019;

Instanță de recurs: 21.05.2019 - 02.07.2019;

Instanță de apel: 06.08.2019 - 29.08.2019;

Instanță de recurs: 15.10.2019 - 26.05.2020;

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul din 09 ianuarie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art.364¹ Cod de procedură penală, Balcan Gheorghe a fost condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, ce constituie 20 625 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în mărime de 5 640 lei, a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la o zi nestabilită a lunii ianuarie 2018, Balcan Gheorghe, urmărind scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi, aflându-se în or. Breșcia din Italia, a transmis unei persoane neidentificate pe nume Gelu, copia pașaportului său de cetățean al României, două poze și 300 euro, care peste puțin timp i-a înmănat blancheta permisului de conducere, cu seria și nr.xxxx și cu termenul de valabilitate 05.05.2017 - 05.05.2027, eliberat din numele autorităților României pe numele lui Balcan Gheorghe, născut la 30.08.1990, pe care acesta, știind cu certitudine că este fals, deoarece blancheta permisului de conducere a României, cu seria și nr.G00602274L, eliberat pe numele Balcan Gheorghe cu termenul de valabilitate 05.05.2017 - 05.05.2027, a fost confecționat din hârtie sintetică cu elemente fluorescente în raze UV, cu folosirea utilajului computerizat cu imprimantă jet cerneală color la imprimarea plasei de fond, imaginii titularului, rubricilor și textelor, imprimantă laser - imaginea secundară a titularului, apoi laminat, și nu corespunde metodei de confecționare a blanchetei permisului de conducere autentic al României, pe care l-a utilizat și deținut până la 31.08.2018, când acesta a fost prezentat colaboratorilor Poliției de Frontieră de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova „Giurgiulești-2”, pe sensul de ieșire din Rrepublica Moldova, aflându-se la volanul automobilului de matca/model „Volkswagen Golf 3”, n.î. xxx.

Instanța a reținut că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate

în cadrul urmăririi penale, invocând că recunoaște în totalitate fapta incriminată în rechizitoriu.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, ca confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșită de două persoane.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a ținut cont de prevederile art.art.7, 16, 75, 76, 77 Cod penal, că infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor mai puțin grave, care se pedepsește cu amendă în mărime de 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de până la 5 ani, că inculpatul a recunoscut vina, a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost tras la răspundere penală, că lipsesc circumstanțe agravante, fiind prezente doar circumstanțe atenuante, ca săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, concluzionând că urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, în conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța a statuat că conform art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Deoarece procurorul nu a prezentat probe utile că inculpatul are posibilitatea de a achita cheltuielile judiciare suportate în mărime de 5 640 lei, precum și că plata acestor cheltuieli poate influența substanțial asupra situației materiale a inculpatului, deoarece i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, ce constituie 20 625 lei, acestea nu urmează a fi încasate din contul inculpatului.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Inna Vîhodeț, a declarat apel nemotivat, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 712 unități convenționale, cu încasarea cheltuielilor judiciare în sumă totală de 5 640 lei.

Apelanta a invocat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.64 alin. (3) Cod penal, care prescrie că mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale și ilegal i-a redus pedeapsa aplicată inculpatului, stabilindu-i amendă în mărime de 412,5 unități convenționale.

Or, dispunerea pedepsei în cuantumul stabilit constituie o inechitate, ce poate constitui pericol la capitolul prevenției săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor membri ai comunității, denaturând în rândurile acestora concepția necesității asigurării comportamentului în spiritul respectării stricte a legilor.

Pe lângă aceasta, potrivit art.229 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistența juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

3.1. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Andrei Iepure, la fel a depus apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 5 640 lei.

A indicat că, potrivit art.227 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite experților, iar la materialele cauzei au fost anexate înscrisurile ce atestă cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei judiciare și constatării tehnico-științifice.

Conform art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținere.

Însă, în speță nu a fost constatat nici unul din cazurile în care inculpatul ar putea fi eliberat

de plata cheltuielilor judiciare.

Mai mult, constatarea instanței de fond că procurorul nu a prezentat probe utile că inculpatul este în posibilitatea de a achita cheltuielile judiciare suportate este neîntemeiată, prin probele administrate fiind confirmat că inculpatul nu se află în insolvabilitate, nu are persoane la întreținere și a acceptat stabilirea unei pedepse în formă de amendă din cele alternative prevăzute de sancțiunea normei penale, iar constatarea instanței că plata cheltuielilor de judecată poate influența substanțial asupra situației materiale a acestuia nu poate servi drept suport legal pentru respingerea solicitării procurorului or, prevederile procedurale fac referire la situația materială a persoanelor care se află la întreținerea condamnatului și nu a condamnatului, care, în speță, nu are persoane la întreținere.

4. Potrivit deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 martie 2019, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

4.1. Instanța de apel a statuat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond corect a aplicat criteriile de individualizare a pedepsei stabilite la art.75 Cod penal și a ținut cont de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de reducerea cu $\frac{1}{4}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, fiind stabilite noi limite de la 412,5 la 712,8 unități convenționale.

Astfel, limitele pedepselor de care beneficiază inculpatul în baza art.364¹ Cod de procedură penală, prezintă pentru acesta o facilitate mai mare decât marja generică a acestei pedepse stabilită la art.64 alin.(3) Cod penal, ce condiționează aplicarea unei pedepsei mai blânde în formă de amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, or, în coraport cu personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei penale, aceasta este echitabilă și pe măsură să corespundă scopului pedepsei penale, aplicarea unei pedepse apropiată de limita minimă.

Potrivit art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Concepția dogmatică privind inacceptarea stabilirii pedepsei cu amenda sub limita de 500 unități convenționale, ar face inaplicabile prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și ar afecta dreptul la un proces echitabil.

Totodată, prima instanță just a stabilit că expertiza judiciară a fost dispusă în cadrul efectuării urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, că aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului și nu urmează a fi puse în seama inculpatului, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, sarcina căruia este depistarea circumstanțelor care dovedesc faptul infracțiunii și identificarea făptuitorului. Trecerea în contul statului a cheltuielilor suportate în cursul procesului penal se întemeiază în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanța de apel urma să ia în considerație dispozițiile părții generale a Codului penal, și anume prevederile art.64 alin.(3) Cod penal, conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 unități convenționale și care nu mai poate fi redusă, deoarece potrivit art.75 alin.(1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale.

Potrivit art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Or, cheltuielile judiciare au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară.

Soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective se face în corespundere cu prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Doar dacă

condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitate juridică, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Pe lângă aceasta, instanța de apel respingând cererea acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, lipsind o dispoziție referitor la repartizarea cheltuielilor judiciare, după cum prescrie art.397 alin.(5), 416 Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel nu a soluționat corect chestiunea privind încasarea cheltuielilor judiciare.

6. Potrivit deciziei Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 02 iulie 2019, recursul declarat a fost admis, casat total decizia instanței de apel și dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a statuat că, la examinarea cauzei de către prima instanță, potrivit dispozitivului și descriptivului sentinței, instanța stabilindu-i pedeapsa inculpatului în condițiile beneficierei de reducerea cu $\frac{1}{4}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, i-a aplicat, în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, deci sub limita minimă generală prevăzută de lege de 500 unități convenționale.

Totodată, instanța nu a soluționat chestiunea privind plata cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art.385 alin.(1) pct.14), 229 alin.(1)-(3) Cod de procedură penală, conform căror la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare. Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în vîința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Or, în descriptivul sentinței lipsește analiza și concluzia instanței fondată pe prescripțiile de drept enunțate supra.

Astfel, prima instanță nu a judecat cauzei în latura pedepsei și a cheltuielilor judiciare în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, aplicând inculpatului pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6.2. La fel, a statuat că, instanța de apel nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat parțial sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință neîntemeiată legal în aspectul vizat.

Concluzia că: „*instanța de fond corect a aplicat inculpatului pedeapsa cu amendă, în limitele legii... Concepția dogmatică privind inacceptarea stabilirii pedepsei cu amendă sub limita de 500 unități convenționale, ar face inaplicabile prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și ar afecta dreptul la un proces echitabil...*”, contravine prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, potrivit căruia mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale, coroborate cu cele din art.75 alin.(1) Cod penal care prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod, care stabilesc clar și fără echivoc că în toate cazurile, inclusiv în situațiile prescrise în art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, amenda penală minimă nu poate fi mai mică de 500 unități convenționale.

În corespundere și cu jurisprudența națională, limita minimă se va reține, având în vedere stipulările art.64 alin.(3) Cod penal, conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub formă de amendă constituie 500 de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă (*Hotărârea Plenului CSJ nr.13 din 16.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, pct.34.*).

De asemenea, instanța de apel nu și-a argumentat soluția despre respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în raport cu prevederile art.385 alin.(1) pct.14), 229 alin.(1) - (3) Cod de procedură penală, conform cărora, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare. Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul căruia i-a fost aplicată pedeapsă. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Totodată, rezumatul instanței de apel că: „...*expertiza judiciară a fost dispusă în cadrul efectuării urmăririi penale, pentru acumularea probatoriului necesar, că aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului și nu urmează a fi puse în seama inculpatului...*”, nu este fondat în niciun fel pe prescripțiile de drept nominalizate supra.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urma să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. Potrivit deciziei Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul din 29 august 2019, apelurile declarate au fost admise, casată parțial sentința, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Balcan Gheorghe a fost condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, sub formă amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalent a 25 000 lei.

În rest sentința a fost menținută

7.1. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței sub aspectul stabilirii pedepsei inculpatului Balcan Gheorghe, instanța de apel a constatat că instanța de fond a ținut cont de principiile de individualizare a pedepsei penale reglementate în art.art.7, 75 Cod penal la determinarea categoriei pedepsei, însă eronat a stabilit termenul de pedeapsă în baza prevederilor art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art.64 alin.(3) Cod penal.

Sanțiune art.361 alin.(2) Cod penal stabilește pedeapsa cu amendă în mărime de la 500 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

Analizând circumstanțele care caracterizează personalitatea inculpatului, prezentă circumstanțelor care atenuază și lipsa celor care agravează răspunderea acestuia, caracteristica pozitivă la locul de trai, aflarea pentru prima dată pe banca acuzaților, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a stabili față de inculpatul Balcan Gheorghe pedeapsa sub formă de amendă.

Cu toate acestea, prima instanță aplicând prevederile art.364¹ alin.(8) CPP, greșit a ajuns la concluzia de a stabilit în privința inculpatului Balcan Gheorghe pedeapsa în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, fără a ține cont de prevederile art.64 alin.(3) Cod penal.

Potrivit art.64 alin.(3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes materiale - până la 2 0000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității

convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Raportând dispoziția art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală la sancțiunea stabilite în art.361 alin.(2) Cod penal, Colegiul judiciar constată că noile limite de care urmează să se țină cont la stabilirea pedepsei cu amendă este de la 412,5 până la 712,5 unități convenționale.

Drept urmare, având în vedere prevederile art.64 alin.(3) Cod penal, și noile limite minime și maxime a pedepsei cu amenda, rezultate în urma reducerii pedepsei cu o pătrime conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.361 alin.(2) Cod penal, instanța de apel a considerat că, în privința inculpatului Balcan Gheorghe urmează să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale - limita minimă generală prevăzută de art.64 alin.(3) Cod penal, care nu poate fi redusă.

Sub acest aspect, instanța de apel a reținut ca întemeiate argumentele procurorului că instanța de judecată stabilind inculpatului Balcan Gheorghe pedeapsa cu amendă, în mărime de 412,5 unități convenționale, incorect a redus limita minimă generală stabilită de legea penală de 500 unități convenționale pentru persoanele fizice, reglementată în art.64 Cod penal.

În opinia instanței de apel pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de amendă, este una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptei comise, de atitudinea numitului față de infracțiunea săvârșită și de consecințele acesteia, cât și în măsură să asigure corectarea și resocializarea acestuia, restabilirea echității sociale, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea ultimului și a altor persoane.

Concomitent, instanța de apel a reținut că, raportul de constatare tehnico-științifică nr.344 din 14.09.2018 (f.d.18-23) și raportul de expertiză judiciară nr.370 din 25.10.2018 (f.d.39-48), au fost ordonat de către organul de urmărire penală pentru stabilirea autenticității metodei de confecționare a blanchetei permisului de conducere al României eliberat pe numele inculpatului Balcan Gheorghe, precum și dacă blancheta permisului de conducere conțin careva semne de modificare, aceasta fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării. Or, procurorul în lipsa unor astfel de probe nu ar fi putut demonstra comiterea faptei penale de confecționare, deținere și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi de către inculpat, precum și să susțină învinuirea în instanța de judecată în vederea condamnării persoanei.

În aceeași ordine de idei, s-a remarcat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea raportului de constatare tehnico-științifică, și a expertizei judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din sumele alocate de la bugetul statutului.

Mai mult decât atât, instanța de apel a notat că în art.227 alin.(2) Cod de procedură penală, legiuitorul a prevăzut sumele care se cuprind în cheltuielile judiciare, însă sumele achitate pentru efectuarea expertizelor judiciare, nu sunt reglementate de această noimă procesuală.

În acest context, instanța de apel a subliniat că, la materialele cauzei procurorul, deși invocă suportarea cheltuielilor judiciare în sumă de 5 640 lei, totuși nu a anexat probe privitor la achitarea unei asemenea sume bănești în contul instituției care a efectuat raportul de constatare tehnico-științifică și a raportului de expertiză judiciară, mențiunile în scrisorile de însoțire precum că cheltuielile suportate în legătură raportul de constatare tehnico-științifică constituie suma de 390 lei și a raportului expertiză judiciară constituie suma de 5 250 lei, nu pot fi reținute în vederea demonstrării achitării acestor mijloace bănești în conturile instituțiilor respective.

Acel fapt că, procurorul și-a onorat obligația de a demonstra în instanța de judecată vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii cercetate de către organul urmărire penală, nu constituie un temei automat de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului, or procurorul necesită să demonstreze că acele cheltuieli au fost unele necesare, și că real au fost suportate de către organul de urmărire penală, prin prezentarea de probe pertinente și concludente, pe când la caz, astfel de probe nu au fost administrate.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentele procurorului cu trimitere la prevederile art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, în sensul că nu au fost stabilite careva

temeiuri pentru a elibera total sau parțial inculpatul de la plata cheltuielilor judiciare, or, procurorul nu a prezentat probe privitor la venitul lunar/anual al inculpatului pentru a putea verifica dacă acesta poate achita plata cheltuielilor judiciare solicitate. Astfel, și acest argument procurorului se reține a fi unul neîntemeiat.

Instanța de apel, a ținut să noteze că, în temeiul art.51 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinutului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinutului, inculpatului: în interesele statului, pe când la caz, procurorul nu a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatului Balcan Gheorghe.

În consecință, instanța de apel a constatat temeinicia concluziei primei instanțe de a respinge cerința procurorului privitor la încasarea de la inculpatul a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică și raportului de expertiză judiciare în sumă de 5640 lei, or potrivit art.227 alin.(1) și art.227 alin.(2) pct.5), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea soluției privind cheltuielile judiciare și dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către instanța de apel, în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Recurentul a invocat că, soluția instanței de fond și instanței de apel de a respinge cerința privitor la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului Balcan Gheorghe în beneficiul statului în sumă de 5 640 lei, este neîntemeiată

Instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 5 640 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem ele o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.397 pct.5) și art.416 Cod de procedură penală.

Conform Legii nr.316 din 22.12.2017. alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată. Iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care ai fost suportate din cauza comiterii de către Balcan Gheorghe a infracțiunii.

Totodată și practica CEDO denotă faptul, că persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare (*cazul Croissant vs Germania din 25.09.1992*)

Potrivit art.227 alin.(1) și alin.(2) pct. 5) Cod de procedură penală, (1) Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Conform art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară.

La soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar în cazul că condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

8.1. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, avocata Victoria Palencu a depus referință asupra recursului ordinar declarat de procuror, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia

9. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Însă, contrar celor stipulate de legea procesual penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Balan Gheorghe a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 5 640 lei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Deci, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Balcan Gheorghe a în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 412,5 unități convenționale, ce constituie 20 625 lei și totodată, a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în mărime de 5 640 lei, soluție menținută de către instanța de apel.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Balcan Gheorghe a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 5 640 lei, în legătură cu efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.344 din 14.09.2018 (f.d.18-23) și raportul de expertiză judiciară nr.370 din 25.10.2018 (f.d.39-48).

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului Balcan Gheorghe a cheltuielilor judiciare, ce ține de efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel, făcând trimitere la prevederile art.229 alin.(3), 227 alin.(1) - (3) Cod de procedură penală, a omis faptul că, inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, invocând că

recunoaște în totalitate fapta incriminată în rechizitoriu, unde au fost indicate și cheltuielile judiciare în valoare de 5 640 lei.

Totodată, se reține că art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care în același timp corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili autenticitatea permisului de conducere în cauză depistat la inculpatul Balcan Gheorghe, era necesară efectuarea unei expertize.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 640 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție neîntemeiată.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, fiindcă instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesual penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele expuse în pct.9 din prezenta decizie.

10. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Cebotari Vitali, în cauza penală în privința lui *Balcan Gheorghe Xxx*, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 august 2019, în partea cheltuielilor de judecată și dispune rejudecarea cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 30 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor